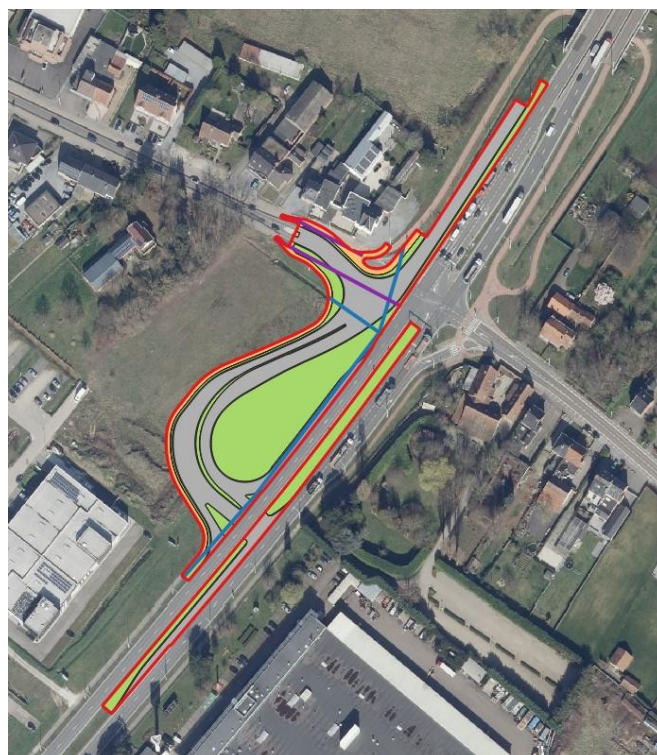

Archeologienota met Beperkte Samenstelling

Diepenbeek Grendelbaan - Verbindingslaan Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota met Beperkte Samenstelling Diepenbeek, Grendelbaan - Verbindingslaan.

Auteur

Timothy Nuyts

Erkende archeoloog

BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer

2021-0485

Plaats en datum

Gent, 1 juni 2021

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 1821
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

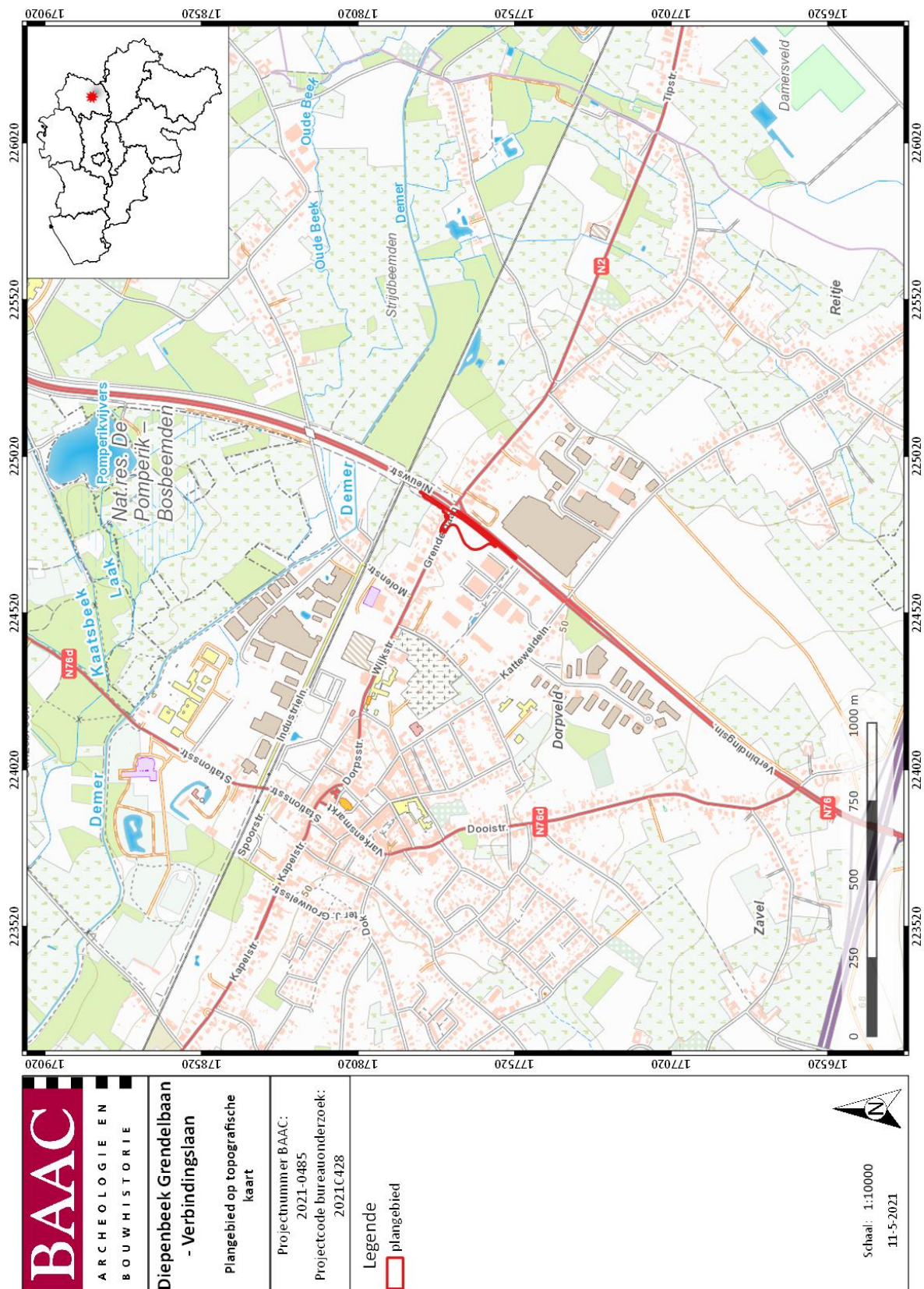

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens	1
1.2	Juridisch kader en onderzoektraject	4
1.3	Aanleiding	5
1.4	Huidige situatie en geplande werken	5
1.4.1	Huidige situatie	5
1.4.2	Geplande werken en bodemingrepen	8
1.5	Randvoorwaarden	13
2	Bureauonderzoek	14
2.1	Werkwijze en strategie	14
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	14
2.1.2	Onderzoeksvragen	14
2.1.3	Methoden en technieken.....	14
2.2	Assessmentrapport	15
2.2.1	Landschappelijk kader	15
2.3	Synthese onderzoeksresultaten.....	23
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	23
2.3.2	Archeologische verwachting.....	23
2.3.3	Synthesekaart	24
2.4	Besluit	25
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering	25
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek.....	26
3	Samenvatting.....	27
4	Lijsten.....	28
4.1	Figurenlijst.....	28
4.2	Plannenlijst.....	28
4.3	Tabellenlijst	28
5	Bibliografie	29

1 Beschrijvend gedeelte

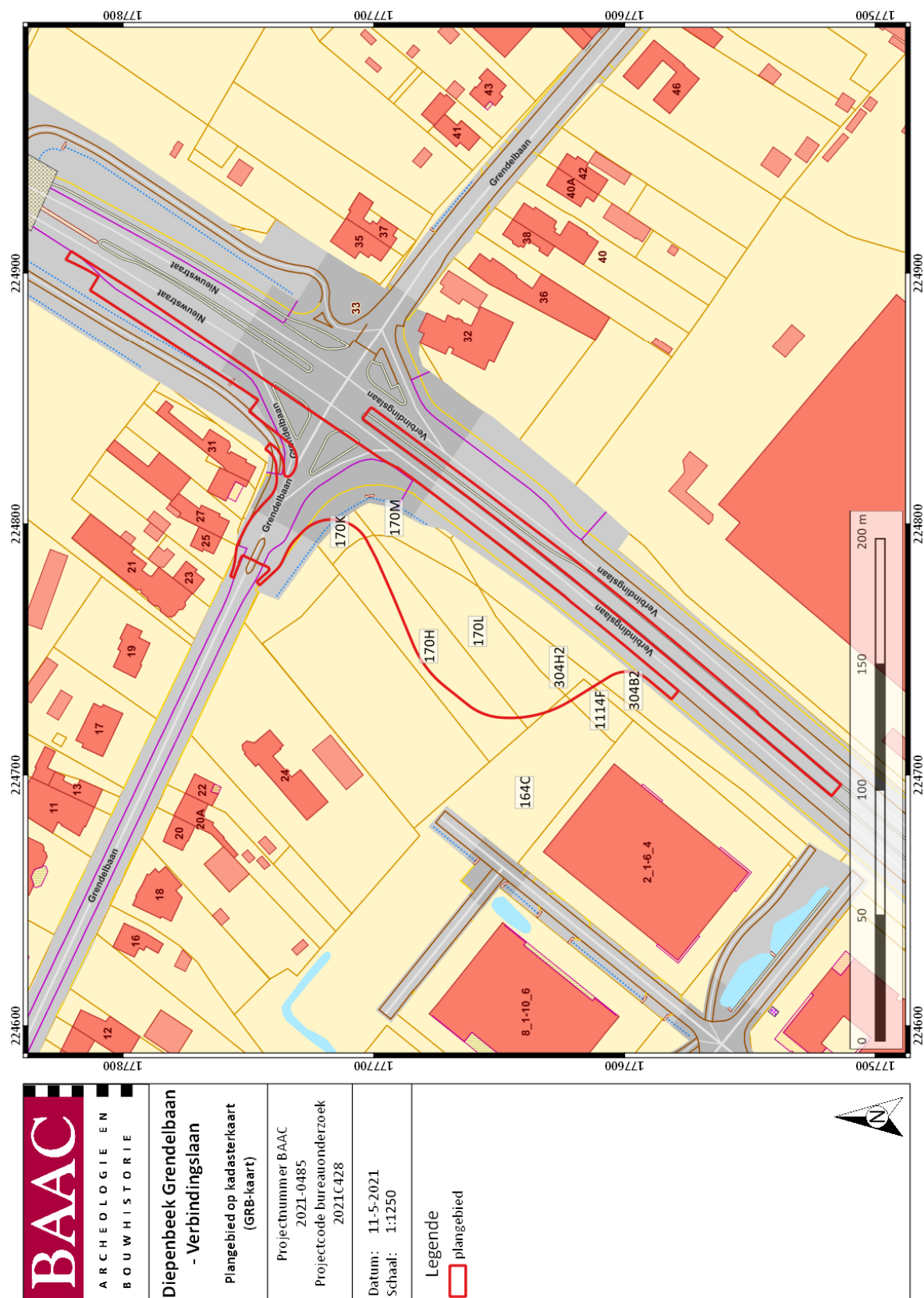
1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Diepenbeek, Grendelbaan - Verbindingslaan
Ligging	Kruispunt Grendelbaan - Verbindingslaan, gemeente Diepenbeek, provincie Limburg
Kadaster	Diepenbeek, Afdeling 2, Sectie D, Percelen (partim) 164C, 170H, 170K, 170L, 170M, 304B2, 304H2, 1114F en openbaar domein
Coördinaten	Noordwest: x: 224779,20 y: 177757,12 Noordoost: x: 224908,78 y: 177820,72 Zuidwest: x: 224691,75 y: 177517,30 Zuidoost: x: 224846,30 y: 177700,97
Oppervlakte plangebied	9.885 m ²
Oppervlakte geplande ingrepen	9.885 m ²
Kartering gewestplan	0100: woongebied 0102: woongebied met landelijk karakter 0105: woonuitbreidingsgebied 0600: bufferzone
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0485
Bureauonderzoek	Projectcode 2021C428
	Erkende archeoloog BAAC Vlaanderen bv (Erkenningsnummer: OE/ERK/Archeoloog/2015/00020))
	Betrokken actoren Timothy Nuyts (erkend archeoloog: OE/ERK/Archeoloog/2017/00175))
	Betrokken derden Niet van toepassing

Plan 1: Plangebied op topografische kaart¹ (digitaal; 1:10.000; 11.05.2021)

¹ AGIV 2021c

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)² (digitaal; 1:250; 11.05.2021)

² AGIV 2021a

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels **vooronderzoek zonder/met ingreep in de bodem**.

Echter kan het in enkele specifieke dossiers snel blijken dat de noodzaak voor een dergelijk verder vooronderzoek overbodig is. Indien namelijk bij de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader, kan worden aangetoond dat:

1. de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed;
2. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, kan de opmaak van een volwaardige archeologienota achterwege gelaten worden en overgegaan worden naar de opmaak van een **Archeologienota met Beperkte Samenstelling** waarbij de rapportering van het bureauonderzoek beperkt wordt (Code van Goede Praktijk 12.5.3.3).

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuw, tijdelijk kruispunt (Grendelbaan – Verbindingslaan) met rijweg, fietspad en groene berm/groene zoen gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder de aanleg van een autoweg, fietspad, groenzone en riolering) die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied Diepenbeek, *Grendelbaan – Verbindingslaan* bedraagt ca. 9.885 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van 9.885 m². Het valt buiten een beschermde archeologische site en ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone. In het westen komt een deel van het plangebied voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie ID3399).³ Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermd onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied in woongebied (met landelijk karakter), woonuitbreidingsgebied en een bufferzone ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt en de ingreep minstens 1.000 m² bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de stedenbouwkundige aanvraag gevoegd.

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

De huidige situatie binnen het plangebied wordt vooral gekenmerkt door de huidige bestrating van de Verbindingslaan en de Grendelbaan (het huidige kruispunt). Het kruispunt zelf is naast een verkeerskruispunt ook een knooppunt voor ondergrondse leidingen (elektriciteit, gas, water, ...).

In het westen snijdt het plangebied enkele percelen aan die momenteel gebruikt worden als weiland en vermeld worden op de GGA-kaart (ID3399). De percelen die binnen deze GGA-zone vallen zijn 169C, 170H, 170L en delen van percelen 170K, 170M, 304B2 en 304H2. Deze percelen werden in 2014 reeds opgegraven door ARON bvba (ID208211), naar aanleiding van een mechanische prospectie (ID211553).⁴

Het zuidoostelijke deel van het plangebied valt samen met de huidige middenberm van de Verbindingslaan. Hiervan kan aangenomen worden dat deze reeds verstoord werd bij de aanleg van de Verbindingslaan zelf, welke voor de jaren 90 van vorige eeuw geen middenberm had. Bovendien loopt onder de huidige middenberm de bekabeling van de straatverlichting en een hemelwaterriool die de afwatering van de Verbindingslaan verwezenlijkt.

De enige delen van het plangebied die buiten het gabarit van de huidige bestrating ligt en buiten de zone GGA, zijn delen van percelen 164C, 170K, 170M, 304B2 en 304H2 en 1114F. Doorheen deze percelen loopt momenteel een afwateringsgracht.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021a (ID3399).

⁴

Figuur 1: Foto genomen vanaf de brug over de spoorweg (Nieuwstraat) in zuidwestelijke richting⁵

Figuur 2: Foto genomen vanaf de Verbindingslaan ter hoogte van het toekomstige kruispunt in noordoostelijke richting⁶

Figuur 3: Foto genomen vanaf de Grendelbaan in zuidoostelijke richting⁷

⁵ GOOGLE 2021

⁶ GOOGLE 2021

⁷ GOOGLE 2021

Figuur 4: Foto genomen vanaf de Grendelbaan in westelijke richting⁸

Figuur 5: Foto genomen vanaf de Grendelbaan in zuidwestelijke richting met zicht op de percelen binnen GGA ID3399⁹

Figuur 6: Foto genomen vanaf de Verbindingslaan in noordelijke richting met zicht op middenberm¹⁰

⁸ GOOGLE 2021

⁹ GOOGLE 2021

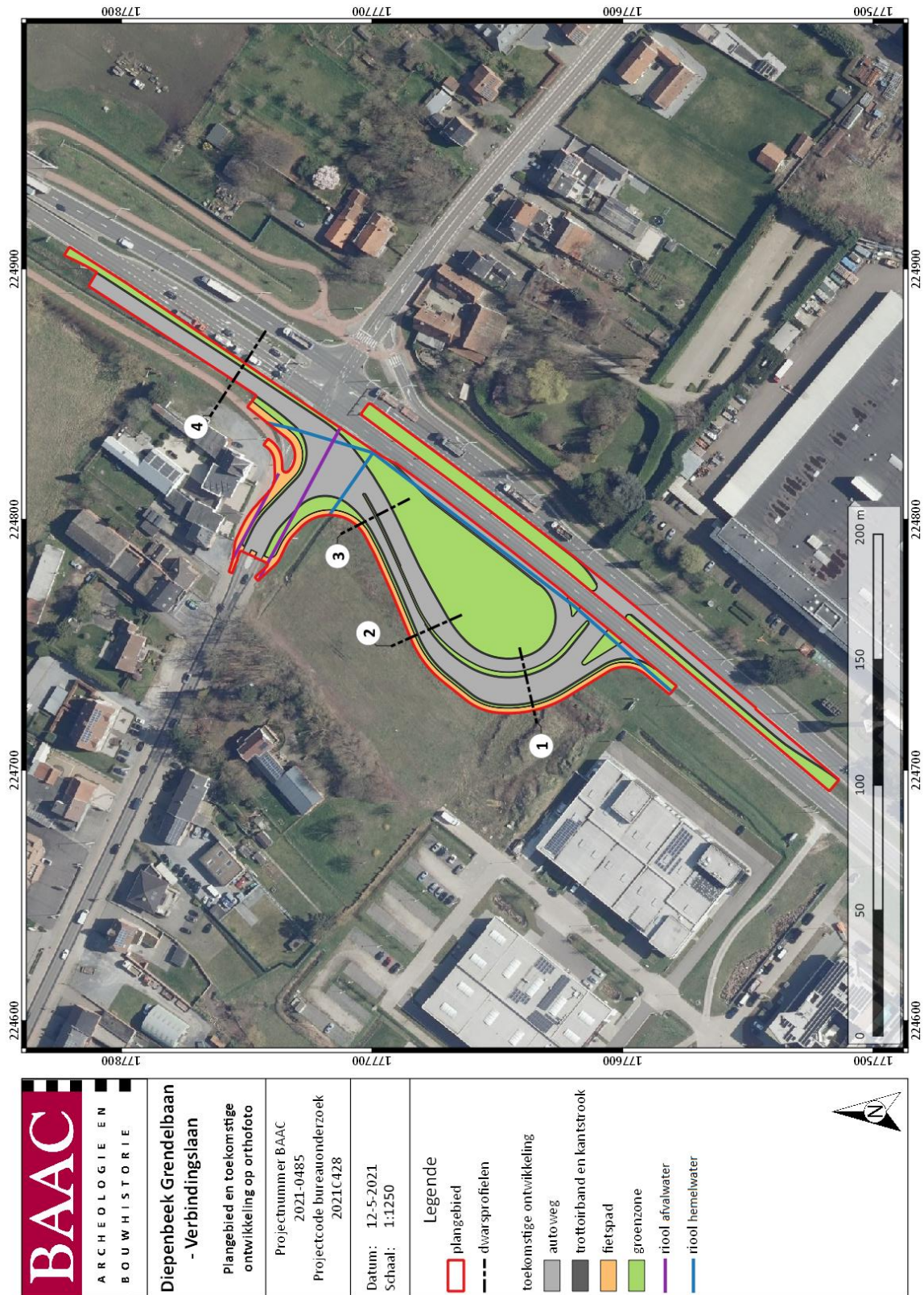
¹⁰ GOOGLE 2021

1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein ter hoogte van het kruispunt Grendelbaan – Verbindingslaan te Diepenbeek de aanleg van een nieuw en tijdelijk kruispunt (Plan 3). Dit project is een gevolg van het sluiten van verschillende overwegen langs de spoorweg te Diepenbeek. Eén van deze overwegen, de Molenstraat, zal worden omgeleid naar de bestaande brug over de spoorweg (Nieuwstraat) en via het huidige kruispunt aansluiten op de Verbindingslaan. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

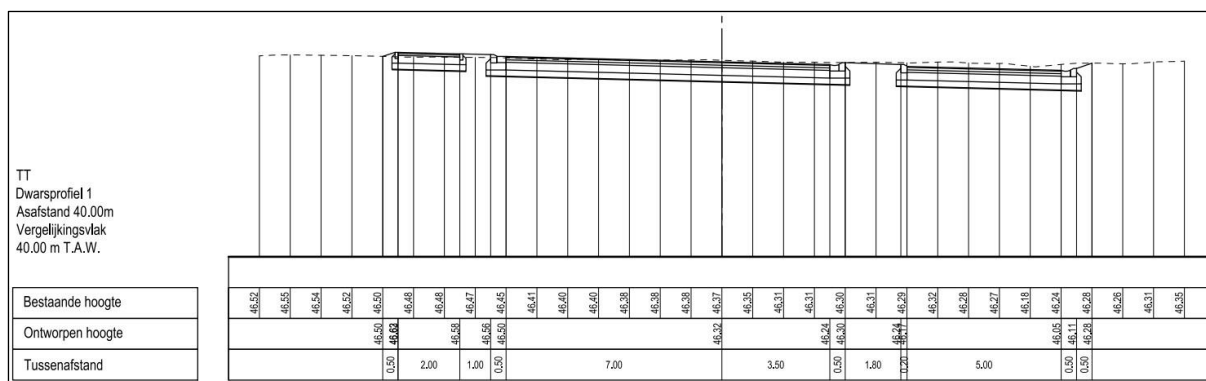
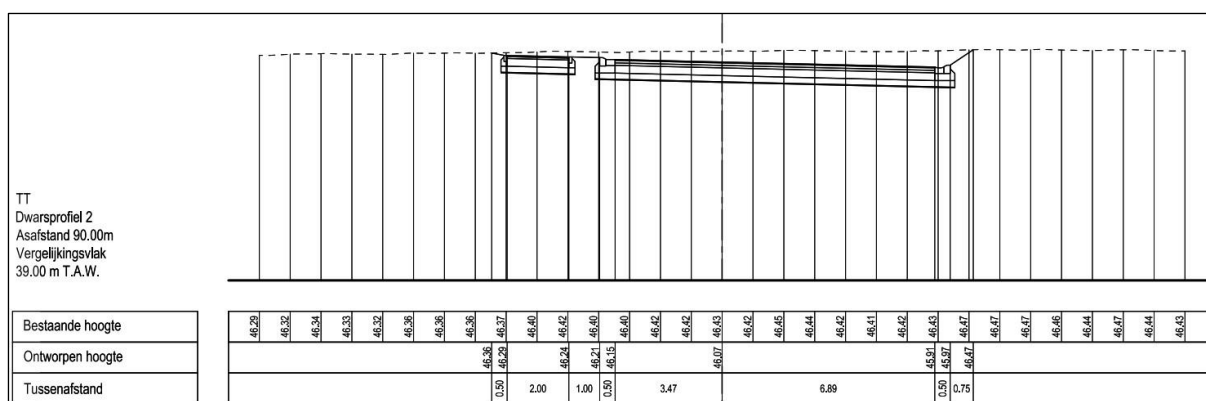
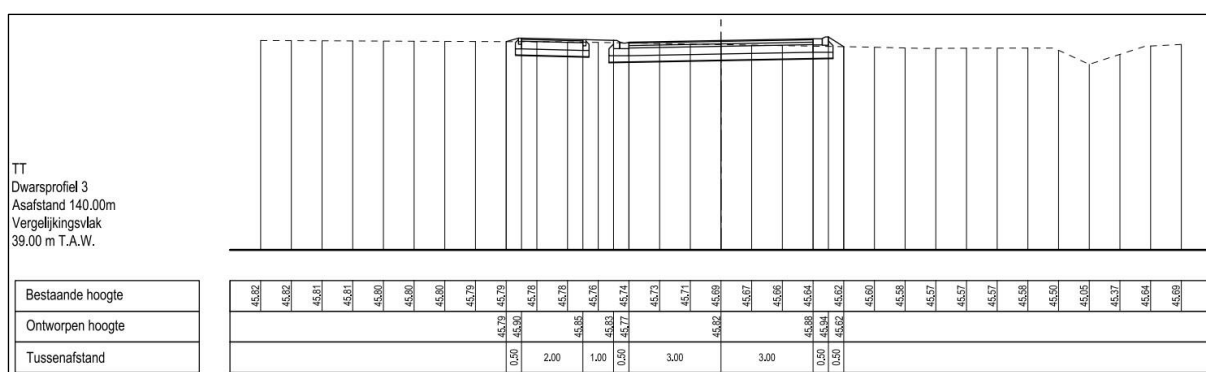
De verwezenlijking van het toekomstige tijdelijke kruispunt houdt de aanleg van een autoweg, fietspad, groenzone en riool in. Ook zullen een aantal bestaande leidingen worden opgebroken (onder het huidige kruispunt) en zal de gracht ten noorden van de Verbindingslaan worden gedempt en omgeleid via een nieuwe riool richting het zuiden en aansluiten op de nieuwe riool onder de Verbindingslaan.

Plan 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting¹¹ op orthofoto¹²(digitaal; 1:1; 12.05.2021)

¹¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹² AGIV 2021b

Figuur 7: Dwarsprofiel 1 van de toekomstige inplanting¹³Figuur 8: Dwarsprofiel 2 van de toekomstige inplanting¹⁴Figuur 9: Dwarsprofiel 3 van de toekomstige inplanting¹⁵¹³ Plan aangebracht door initiatiefnemer.¹⁴ Plan aangebracht door initiatiefnemer.¹⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Impactanalyse

Op basis van de bouwplannen, aangeleverd door de opdrachtgever, kan de impact van de geplande werkzaamheden op eventueel aanwezige archeologische waarden ingeschat worden.

Een overzicht in onderstaande tabel:

Tabel 1: Toekomstige ingrepen in de bodem met verstoringsdiepte (exclusief archeologische buffer van minstens 30 cm) en oppervlakte/diameter

Ingrep	Verstoringsdiepte	Oppervlakte/diameter (lengte)
Autoweg met trottoirband en betonnen kantstrook	65 cm – mv	4.763 m ²
Fietspad	55 cm – mv	766 m ²
Groenzone	15 cm – mv	4356 m ²
Riool hemelwater	Min. 90 cm – mv Max. 360 cm – mv	Ø 600 mm (33 m) Ø 800 mm (101 m) Ø 1200 mm (34 m)
Riool afvalwater	gemiddeld. 180 cm – mv	Ø 300 mm (40 m) Ø 600 mm (67 m)

Voor de aanleg van de nieuwe en tijdelijke autoweg (met betonnen trottoirband en kantstrook) is een afgraving van het terrein voorzien tot 65 cm onder het huidige maaiveld. De totale oppervlakte van de aan te leggen autoweg bedraagt 4.763 m². De verwezenlijking van het fietspad houdt een afgraving in van ca. 55 cm t.o.v. het huidige maaiveld over een oppervlakte van ca. 766 m². De tussenliggende ruimtes zullen ingericht worden als groenzone. Hiervoor wordt een minimale afgraving van ca. 15 cm t.o.v. het huidige maaiveld voorzien.

Naast de verwezenlijking van de autoweg, fietspad en groenzone, zal ook een nieuwe riool voor hemelwater en riool voor afvalwater worden aangelegd binnen het plangebied. De nieuwe riolen voor afvalwater situeren zich binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuur onder de huidige Grendelbaan, ter hoogte van huisnummers 25 – 31 en aansluitend op het huidige kruipunt. De afvalwaterriolen zullen op een gemiddelde diepte van 180 cm t.o.v. het maaiveld worden aangelegd en hebben een diameter van 300 mm en 600 mm. De totale lengte van de nieuwe afvalwaterriolen bedraagt 106 meter.

Het grootste deel van de nieuwe hemelwaterriool valt eveneens binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuren onder de Verbindingslaan. Enkel de omleiding van de bestaande gracht, ten noorden van de Verbindingslaan, via een nieuwe hemelwaterriool naar de riool onder de Verbindingslaan valt buiten het huidige gabarit van bestaande lijninfrastructuren. De verstoringsdiepte van de ingeplande rioleringswerken variëren van minstens 90 cm t.o.v. het huidige maaiveld tot 360 cm t.o.v. het huidige maaiveld. De diameter van de toekomstige riool varieert van 1200 mm onder het huidige kruispunt van de Grendelbaan met Verbindingslaan tot 800 mm onder het verdere verloop van de Verbindingslaan richting het westen. De bestaande gracht, ten noorden van de Verbindingslaan, zal worden omgeleid via een riool met diameter 600mm richting het zuiden en aansluiten op de toekomstige riool onder de Verbindingslaan.

1.5 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt dit doel door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Binnen de opzet van deze archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op een beperkt aantal aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzoeksterrein (zie C.G.P.12.5.3.3.). Een confrontatie van dit aspect met de toekomstige werken wijst immers uit dat verder onderzoek in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoringen zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Kan er op basis van gekende informatie een uitspraak gemaakt worden over de afwezigheid van eventuele archeologische resten binnen het plangebied?
- Is er eventueel ook een bodemkundige verklaring voor het ontbreken van archeologisch relevante sporen en/of structuren binnen het plangebied?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van de landschappelijke ligging en gekende verstoringen.

Administratieve, geografische en archeologische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Quartairgeologische profieltypenkaart
- GGA-kaart

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

2.2 Assessmentrapport

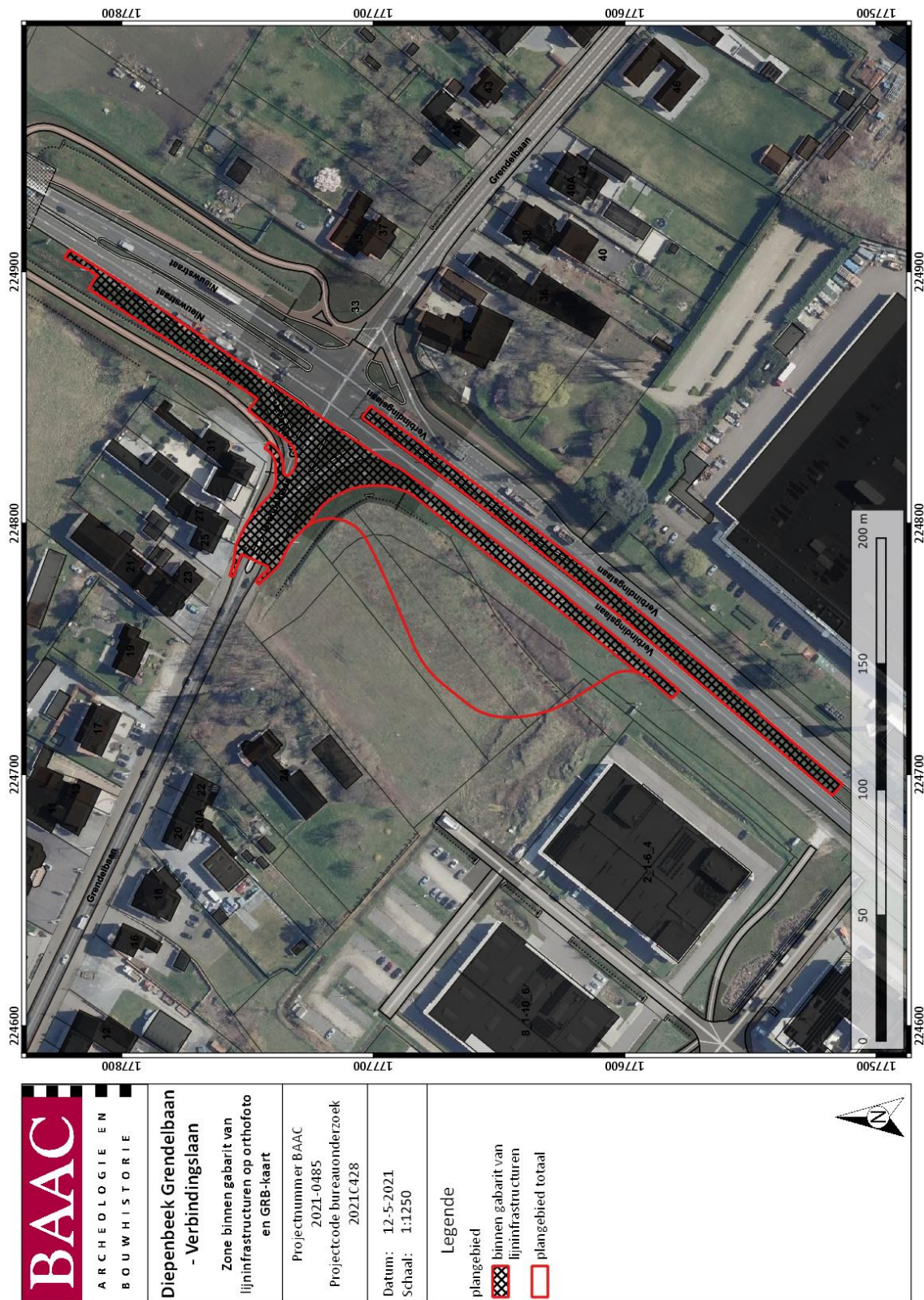
In een standaard archeologienota wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied. Echter, gezien het hier gaat om een archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel dieper ingegaan een beperkt aantal doorslaggevende aspecten van de beschrijving van de landschappelijke ligging. Deze aspecten worden geconfronteerd met de krijtlijnen van de toekomstige werken.

2.2.1 Landschappelijk kader

Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 en Plan 2. Het plangebied is gelegen ten oosten van de dorpskern van Diepenbeek, meer bepaald aan het kruispunt van de Grendelbaan met de Verbindingslaan ten zuiden van de spoorweg Hasselt – Maastricht.

Ongeveer 50% van het plangebied valt binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuren van de Grendelbaan en Verbindingslaan (Plan 4). Voor de bodem binnen deze zone geldt dat deze reeds in het recente verleden werd verstoord door de aanleg van de Grendelbaan, Verbindingslaan en de bijhorende riolering en nutsleidingen.

Plan 4: Plangebied met aanduiding van de zone binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuren op orthofoto en GRB-kaart¹⁸ (digitaal; 1:1; 12.05.2021)

¹⁸ AGIV 2021b; AGIV 2021a

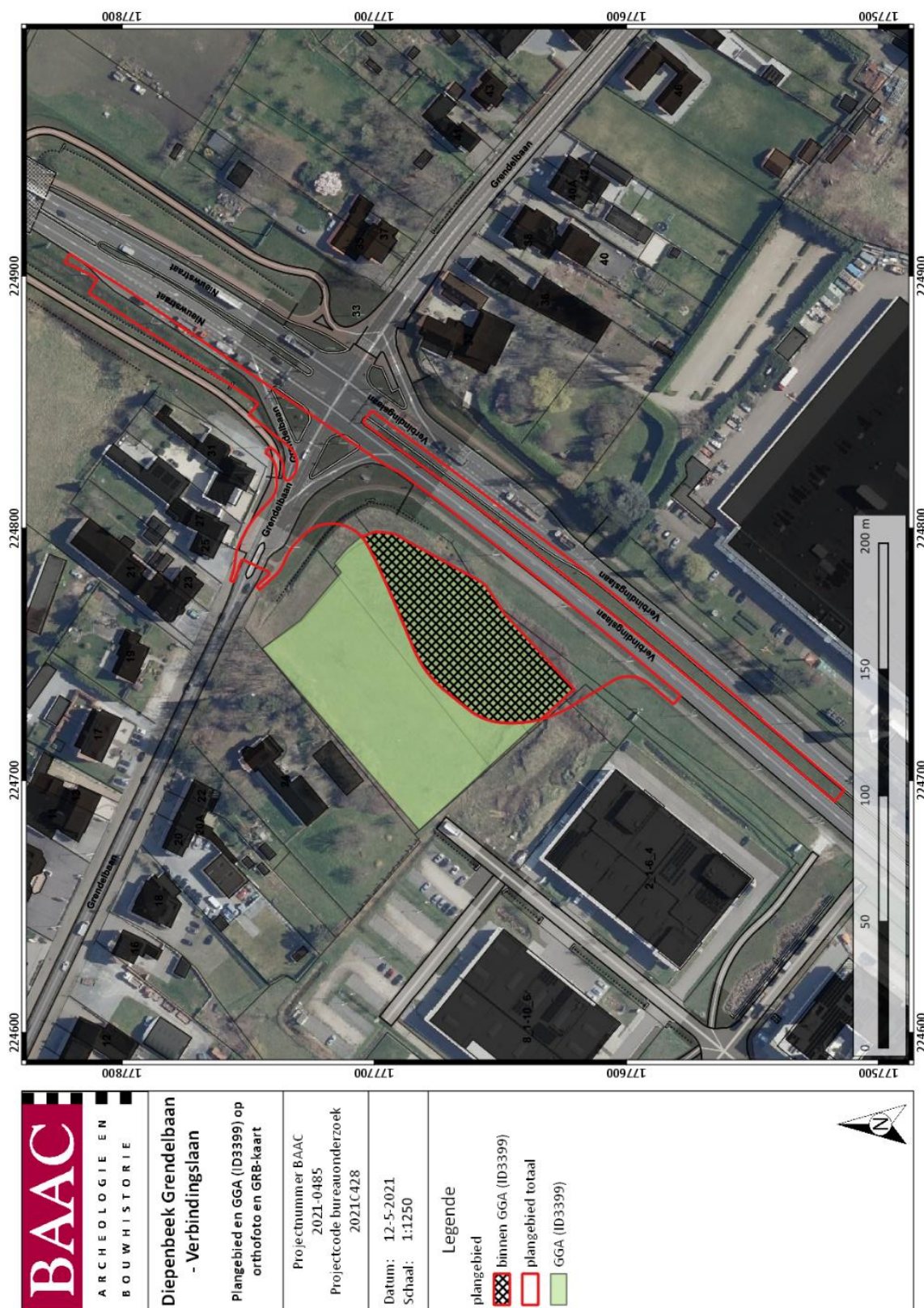
Gebieden Geen Archeologie (GGA)

Het westelijke deel van het plangebied (ca. 30 %) valt gedeeltelijk binnen een zone GGA (ID3399).¹⁹ Deze zone werd in 2014 door ARON bv reeds opgegraven en bevatte archeologische resten uit de metaaltijden en de Romeinse periode (Plan 5). Het archeologische niveau werd tijdens de opgraving vastgesteld tussen 65 en 100 cm t.o.v. het maaiveld.

Op Plan 6 kan vastgesteld worden dat de sporen, aangetroffen tijdens de opgraving in 2014, uitdunnen in zuidelijke richting (ter hoogte van de opgevolde beekvallei). De archeologisch relevante sporen concentreren zich hoofdzakelijk in de noordelijke helft van de zone GGA (ID3399). Vanaf het centrale deel van de GGA dunnen de archeologisch grondsporen uit en lijken zelfs volledig te ontbreken langs de zuidelijke begrenzing van de zone GGA.

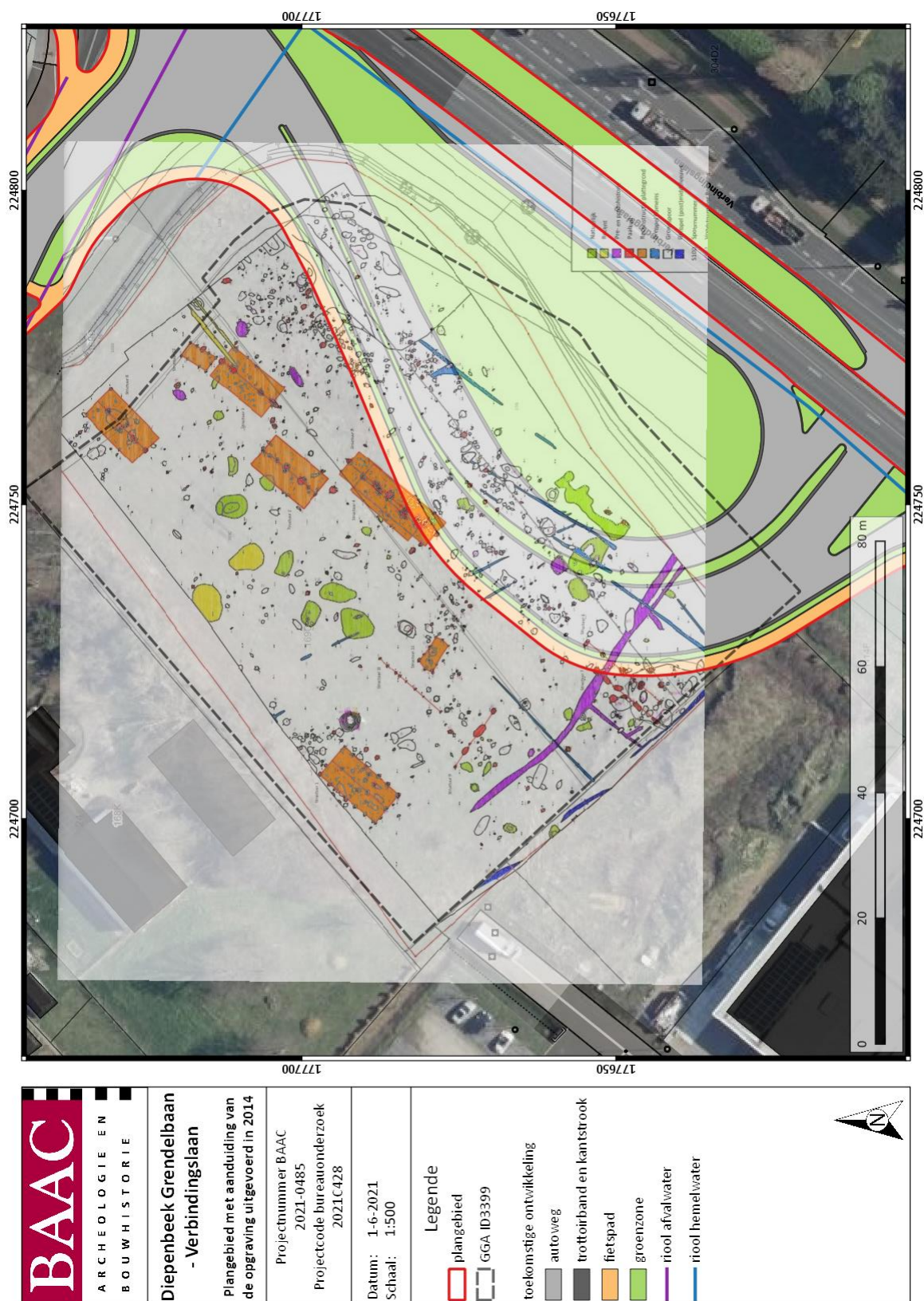
---

¹⁹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021b

Plan 5: Plangebied met aanduiding van de zone GGA op orthofoto en GRB-kaart²⁰ (digitaal; 1:1;
12.05.2021)

²⁰ AGIV 2021b; AGIV 2021a

Plan 6: Plangebied met aanduiding van de aangetroffen sporen tijdens de opgraving in 2014 op orthofoto en GRB-kaart²¹ (digitaal; 1:1; 01.06.2021)

²¹ DE WINTER & VAN DE STAEY 2014; AGIV 2021b; AGIV 2021a

Bodem

De overige 20% van het plangebied, de zone tussen het huidige gabarit van lijninfrastructuren en het deel van het plangebied dat binnen een GGA valt, situeert zich op de quartair geologische profieltypekaart (Plan 7) in een diep ingesneden en opgevulde beekvallei. Deze beekvallei heeft een zuidwest-noordoostelijke oriëntatie en sluit ten noorden van het plangebied aan op de alluviale vlakte van de Demer.

Tijdens de opgraving aan de Molenstraat, uitgevoerd door BAAC Vlaanderen bv op het einde van 2020²², werd in één werkput (ten zuiden van de spoorweg en net ten noorden van het plangebied) deze beekvallei aangesneden (Figuur 12). Het archeologische niveau werd hier vastgesteld tussen 150 cm en 250 cm t.o.v. het huidige maaiveld. De opgraving aan de Molenstraat vormde de laatste stap in het archeologische traject, volgende op het archeologische vooronderzoek met ingreep in de bodem dat werd gerapporteerd in de nota *“Diepenbeek Molenstraat”* ID15836.²³

De vulling van de beekvallei bestaat uit lokaal herwerkt materiaal van hogerop in de omgeving en bevat talrijke fragmenten handgevormd aardewerk. Deze aardewerkfragmenten worden (voorlopig) hoofdzakelijk in de late ijzertijd gedateerd. Hierdoor kan mogelijk een verband worden gelegd tussen het vondstmateriaal aangetroffen in de vulling van de beekvallei tijdens de opgraving aan de Molenstraat (2020) en de hogerop gelegen sites uit de metaaltijden en Romeinse periode, welke werden opgegraven in 2014 door ARON bv.

Tijdens de opgraving in 2014 (de huidige zone GGA ID3399) werden hier resten uit de metaaltijden en de Romeinse tijd aangetroffen. De archeologische vindplaatsen konden echter niet worden afgebakend. Hoogstwaarschijnlijk was deze diep ingesneden beekvallei toen actief en vormde ze een natuurlijke begrenzing. Na de Romeinse periode werd de beekvallei opgevuld met lokaal herwerkt materiaal (colluvium), waardoor deze aardewerkfragmenten en houtskoolspikkels kan bevatten van hogerop in de omgeving.

Bovendien kan gesteld worden dat de archeologisch relevante sporen, aangetroffen tijdens de opgraving in 2014, hoofdzakelijk zijn aangetroffen ten noorden van het huidige plangebied en dat ze uitdunnen in zuidelijke richting waar ook de opgevulde beekvallei gesitueerd is. Dit houdt in dat de zone die zich tussen de GGA (ID3399) en het huidige gabarit van lijninfrastructuren situeert met hoge waarschijnlijkheid weinig tot geen archeologisch relevante sporen zal bevatten.

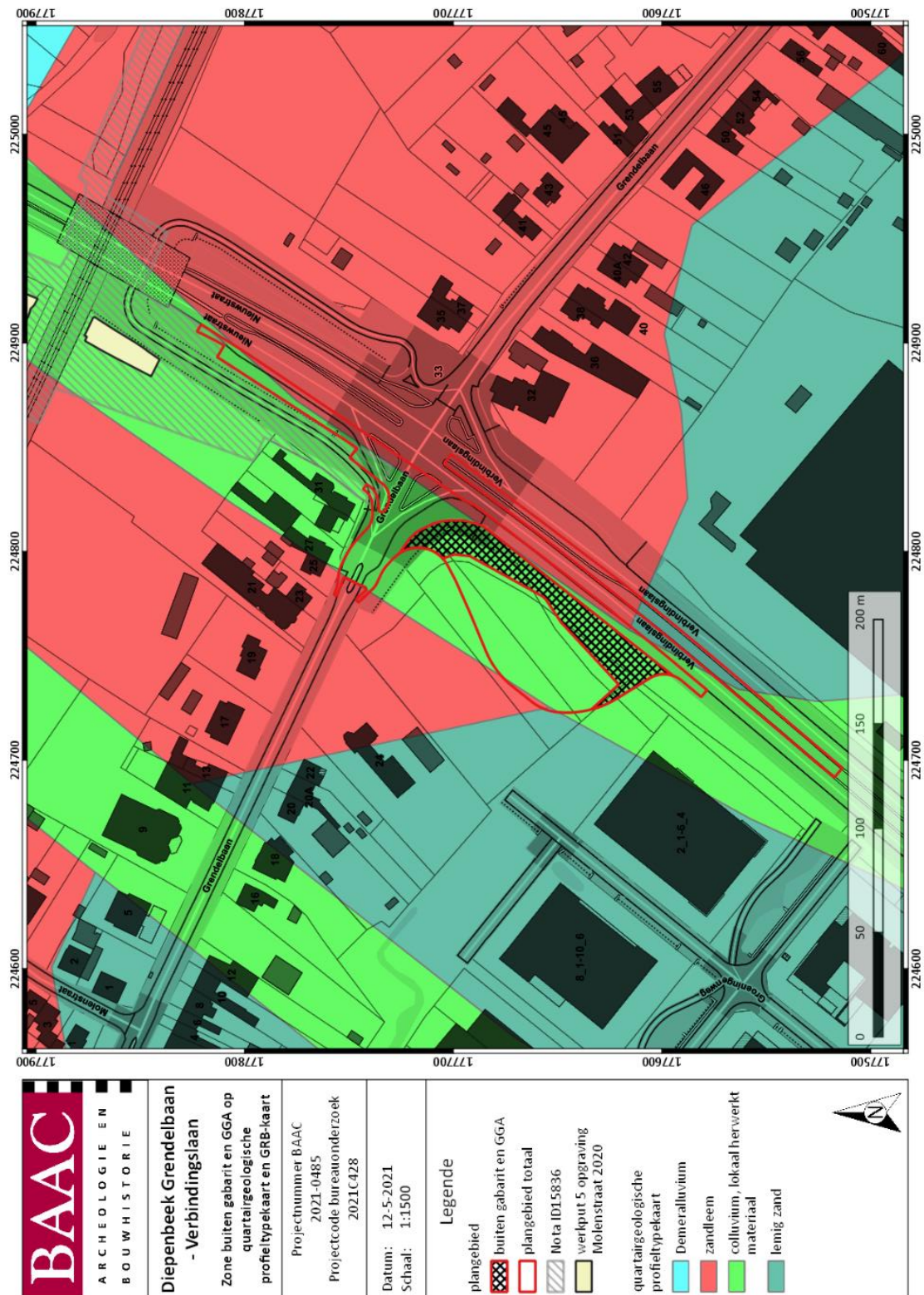
Het feit dat het archeologische niveau tijdens de opgraving in 2014 tussen de 65 en 100 cm t.o.v. het maaiveld werd vastgesteld, laat toe om te stellen dat de toekomstige ontwikkelingen van het tijdelijke kruispunt nauwelijks impact zullen hebben op mogelijk aanwezige archeologische resten. In het geval deze toch impact zouden hebben, zal de mogelijke kenniswinst door verder archeologisch (voor-) onderzoek echter zodanig klein omwille van de aard van de geplande werken die het archeologische niveau kunnen beïnvloeden/verstoren, namelijk rioleringswerken (sleuven).

²² Onderzoek lopende

²³ DE HERDT et al. 2020

Figuur 12: Foto bodemprofiel Werkput 5, opgraving Molenstraat 2020 (BAAC Vlaanderen bv)

Plan 7: Plangebied en zone buiten gabarit en GGA met aanduiding van de opgraving langs de Molenstraat in 2020 op de quartaargeologische profieltypenkaart van Vlaanderen²⁴ (digitaal; 1:1; 12.05.2021)

²⁴ CLAES & GULLENTOPS 2001

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

De aanleg en vernieuwingen in de 19^e en 20^e eeuw van de Grendelbaan en Verbindingslaan (en zeker de meer recente nutsleidingen eronder) hebben het bodembestand binnen het projectgebied op verschillende plaatsen reeds verstoord. Bovendien werd het noordwestelijke deel van het plangebied in 2014 reeds archeologisch onderzocht d.m.v. een opgraving (huidige GGA ID3399).

Hoewel bij de opgraving in 2014 archeologische resten uit de metaaltijden en de Romeinse periode aan het licht kwamen, was het niet mogelijk om de vindplaatsen in zuidoostelijke richting af te bakenen. Een verklaring hiervoor is de aanwezigheid van de diep ingesneden en opgevulde beekvallei. Hoogstwaarschijnlijk was deze toen actief en vormde een natuurlijke begrenzing van de aangetroffen sites. Vanaf de middeleeuwen vulde de beekvallei zich langzaam met lokaal herwerkt materiaal van hogerop (colluvium) totdat ze niet meer zichtbaar was in het landschap.

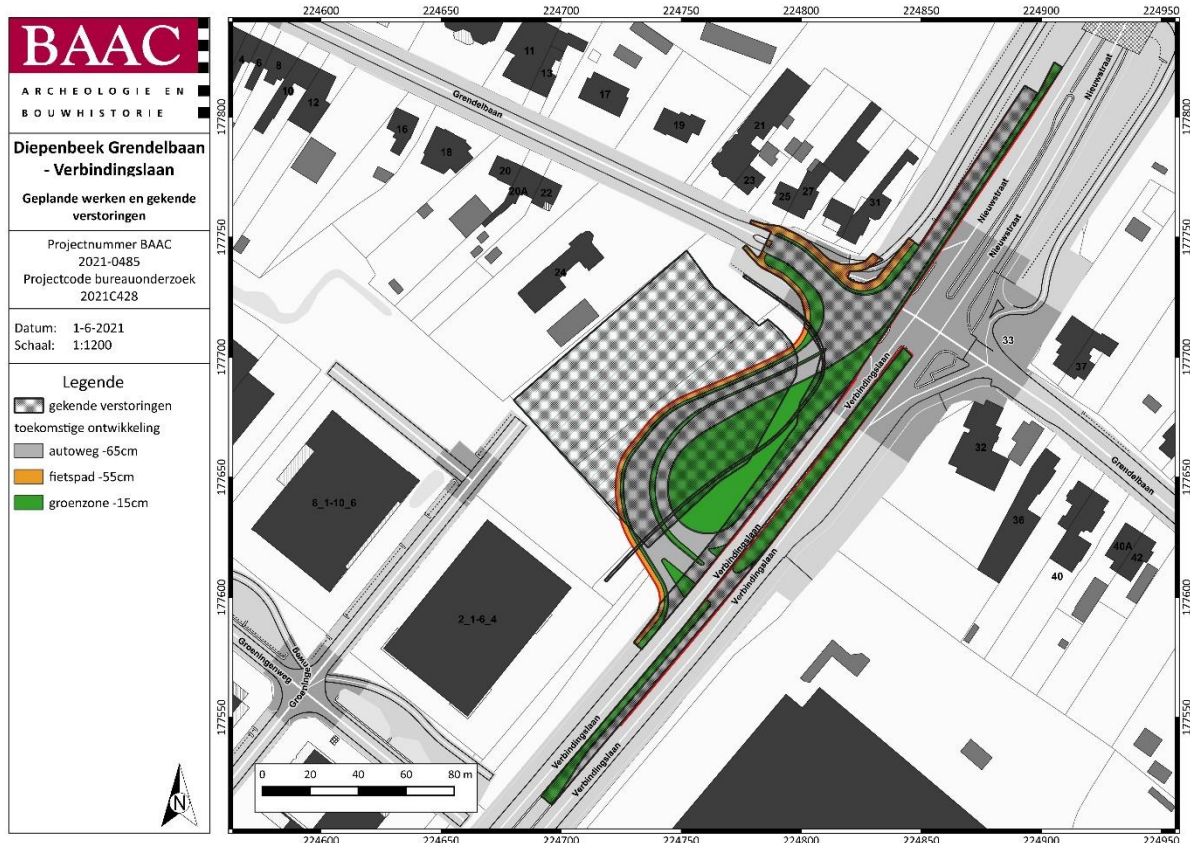
2.3.2 Archeologische verwachting

Aan de hand van de landschappelijke ligging kan met zekerheid gezegd worden dat ter hoogte van het huidige gabarit van lijninfrastructuren (Grendelbaan en Verbindingslaan) en de zone GGA (ID3399), geen archeologische waarden meer aanwezig zijn binnen het plangebied.

Het deel van het plangebied dat tussen de zone GGA (ID339) en het huidige gabarit van lijninfrastructuren (ca. 20 % van het plangebied) ligt situeert zich in het midden van een oude, diep ingesneden (150 cm – 250 cm t.o.v. het maaiveld) en opgevulde beekvallei. Deze beekvallei was, naar alle waarschijnlijkheid, actief tijdens de metaaltijden en Romeinse periode en vormde toen een natuurlijke begrenzing.

Hoewel tijdens het opvullen van de beekvallei vanaf de middeleeuwen mogelijk vondstmateriaal uit de metaaltijden en/of Romeinse periode werd opgenomen in de vulling van de beekvallei ligt dit materiaal niet meer *in situ* en is het eerder indicatief voor archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving van het plangebied (GGA ID3399). De kans op het aantreffen van sporen en/of structuren in deze beekvallei is zo goed als onbestaande, gelet op het feit dat de noordwestelijke helft van de beekvallei in 2014 reeds werd onderzocht/opgegraven. Uit de resultaten van de opgraving blijkt dat de archeologisch relevante sporen sterk uitdunnen en verdwijnen in zuidelijke richting.

Gelet op het vastgestelde archeologische niveau tussen 65 – 100 cm t.o.v. het maaiveld, het uitdunnen van de sporen in zuidelijke richting, de aanwezigheid van de diep ingesneden en opgevulde beekvallei, de reeds gekende verstoringen ten gevolge van de aanwezige weginfrastructuur met riolering en de aard van de geplande werken (zie Plan 8), is de kans dat bij de uitvoering van de geplande werken relevante archeologische waarden worden geïmpacteerd eerder laag tot zeer laag. Indien onverhoopt wel archeologische niveaus zouden worden geraakt door de werken, zijn de oppervlakten hiervan klein en versnipperd waardoor kenniswinst zeer klein is en de kosten-batenanalyse voor de uitvoering van een verder onderzoek dan ook uitvalt ten voordele van het niet opleggen van verder onderzoek.

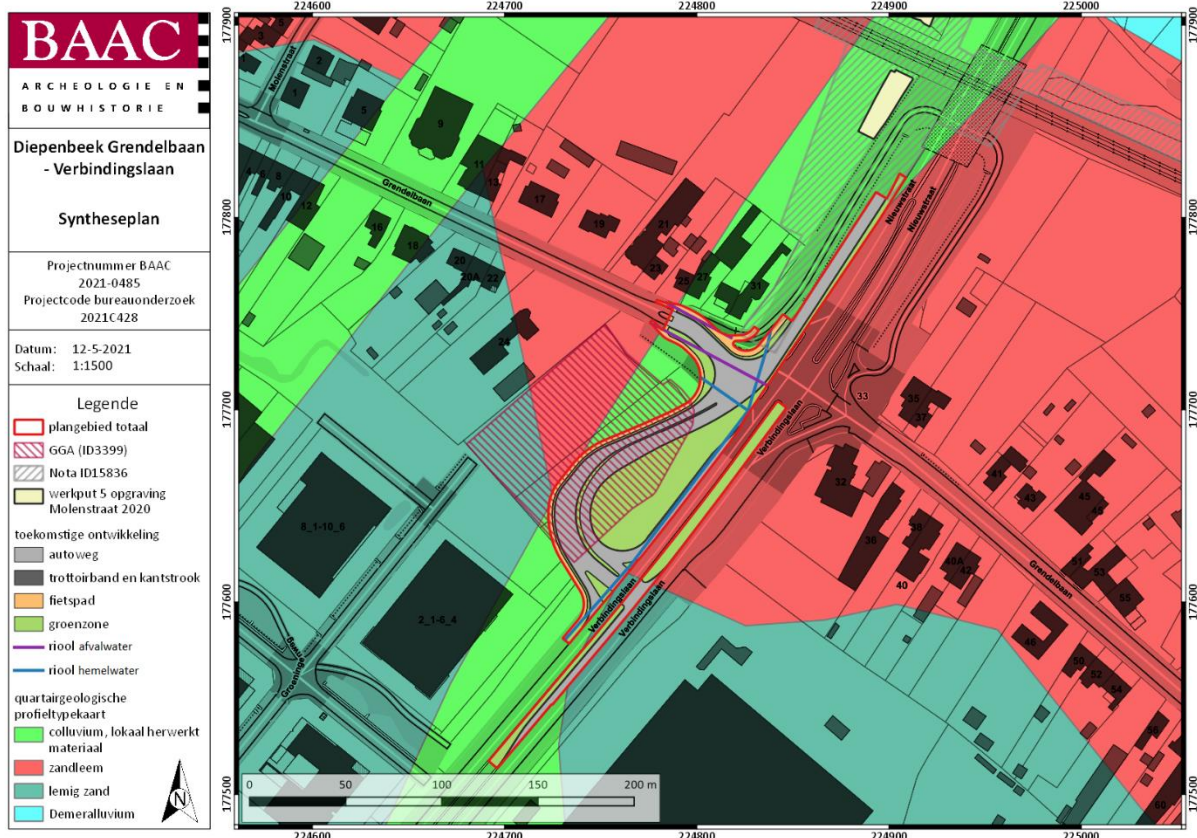
Plan 8: overzicht van alle gekende verstoringen en de geplande werken weergegeven op de GRB-kaart²⁵ (digitaal; 1:1; 01.06.2021)

2.3.3 Synthesekaart

Op de synthesekaart (Plan 9) staat het plangebied en volgende elementen weergegeven op de GRB-kaart:

- Gebieden Geen Archeologie (GGA) ID3399
- Quartair geologische profieltypekaart
- nota Diepenbeek Molenstraat (ID15836)
- locatie van werkput 5 van de opgraving langs de Molenstraat in 2020
- de toekomstige ontwikkelingen

²⁵ AGIV 2021a

Plan 9: Synthesepan weergegeven op quartairgeologische profieltypekaart²⁶ en GRB-kaart²⁷ (digitaal; 1:1; 12.05.2021)

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Naast de archeologische verwachting is het van belang om het potentieel op kennisvermeerdering te bekijken door de impactanalyse van de geplande werken af te toetsen aan de archeologische verwachting. Hierbij wordt geanalyseerd in welke mate het uit te voeren onderzoek kan bijdragen aan nuttige kenniswinst.

Het potentieel op kennisvermeerdering door verder archeologisch onderzoek voor de delen van het plangebied die binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuur (4950 m²) en de zone GGA ID3399 (2919 m²) liggen is onbestaande.

Voor het deel van het plangebied dat tussen de zone GGA en het huidige gabarit van lijninfrastructuur gelegen is, geldt een lage archeologische verwachting. Na aftoetsen van de toekomstige ontwikkeling en de daarmee gepaard gaande ingrepen in de bodem kan gesteld worden dat enkel de aanleg van de nieuwe rioleringen (afvalwater en hemelwater) het archeologische niveau zullen beïnvloeden en/of verstoren. Bovendien laat de aard van de geplande werken, namelijk smalle sleuven, niet toe om nuttige en samenhangende kennisvermeerdering te bekomen door verder archeologisch onderzoek.

²⁶ AGIV 2021b

²⁷ AGIV 2021a

Het potentieel op kennisvermeerdering voor dit deel van het plangebied is bijgevolg ook zeer laag tot onbestaande.

Gelet op de situering van het plangebied binnen een huidig gabarit van lijninfrastructuren, een zone GGA (ID3399) en de landschappelijke ligging in het midden van een oude, diep ingesneden en opgevulde beekvallei, is het potentieel op kennisvermeerdering door verder archeologisch onderzoek voor het totale plangebied zeer laag tot onbestaande (op basis van de geplande ingrepen in de bodem en het vastgestelde archeologische niveau).

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek²⁸ is er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen.

²⁸ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

3 Samenvatting

Naar aanleiding van een omgevingsvergunningsaanvraag voor een plangebied in Diepenbeek heeft BAAC Vlaanderen bv een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt, bestaande uit een bureaustudie. Binnen het plangebied wordt een nieuw en tijdelijk kruispunt aangelegd, welk de aansluiting vormt van de omgeleide Molenstraat op het bestaande kruispunt Grendelbaan – Verbindingslaan. De toekomstige ontwikkeling bestaat uit de verwezenlijking van een autoweg, fietspad, groenzone en nieuwe riolen (afvalwater en hemelwater). Ook zullen enkele bestaande nutsleidingen worden opgebroken. De ingrepen omvatten hoofdzakelijk een afgraving van 15 cm – 65 cm t.o.v. het maaiveld (voor de aanleg van de autoweg, fietspad en groenzone). Voor de aanleg van de nieuwe riool voor afvalwater (onder de huidige Grendelbaan) en nieuwe riolering voor hemelwater (onder de Verbindingslaan) wordt plaatselijk een afgraving voorzien van respectievelijk ca. 180 cm en maximum 360 cm t.o.v. het maaiveld.

Het uitgevoerde bureauonderzoek wees uit dat 50 % van het plangebied binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuren van de Grendelbaan en Verbindingslaan valt. Bovendien valt nog eens 30 % van het plangebied binnen een zone GGA (ID3399). Voor deze delen van het plangebied kan gesteld worden dat er geen archeologische waarden meer binnen het plangebied aanwezig zijn.

Voor de overige 20 % van het plangebied (ca. 2000 m²), het deel tussen de zone GGA en het huidige gabarit van lijninfrastructuren, werd een lage archeologische verwachting opgesteld op basis van de landschappelijke ligging in een oude, diep ingesneden en opgevulde beekvallei en het vastgestelde archeologische niveau tijdens de opgraving in 2014 (65 – 100 cm t.o.v. het maaiveld). Bovendien bleek na aftoetsen van de impactanalyse van de toekomstige ontwikkelingen aan de archeologische verwachting enkel de aanleg van de nieuwe riolen het archeologische niveau rechtstreeks te verstoren. Er is dus nauwelijks impact op het bodemarchief. De aard van deze ingrepen in de bodem (sleuven) laat bovendien niet toe nuttige en samenhangende kenniswinst te bekomen door verder archeologisch onderzoek. Het potentieel op kennisvermeerdering voor dit deel van het plangebied wordt dan ook zeer laag tot onbestaande ingeschat.

Gelet op de situering van het plangebied binnen een huidig gabarit van lijninfrastructuren, een zone GGA (ID3399), de landschappelijke ligging in het midden van een oude, diep ingesneden en opgevulde beekvallei en de resultaten van de opgraving uit 2014, is het potentieel op kennisvermeerdering door verder archeologisch onderzoek voor het totale plangebied zeer laag tot onbestaande. Omwille van deze redenen adviseert BAAC Vlaanderen bv geen verder archeologisch onderzoek.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Foto genomen vanaf de brug over de spoorweg (Nieuwstraat) in zuidwestelijke richting	6
Figuur 2: Foto genomen vanaf de Verbindingslaan ter hoogte van het toekomstige kruispunt in noordoostelijke richting	6
Figuur 3: Foto genomen vanaf de Grendelbaan in zuidoostelijke richting	6
Figuur 4: Foto genomen vanaf de Grendelbaan in westelijke richting	7
Figuur 5: Foto genomen vanaf de Grendelbaan in zuidwestelijke richting met zicht op de percelen binnen GGA ID3399	7
Figuur 6: Foto genomen vanaf de Verbindingslaan in noordelijke richting met zicht op middenberm	7
Figuur 7: Dwarsprofiel 1 van de toekomstige inplanting	10
Figuur 8: Dwarsprofiel 2 van de toekomstige inplanting	10
Figuur 9: Dwarsprofiel 3 van de toekomstige inplanting	10
Figuur 10: Dwarsprofiel 4 van de toekomstige inplanting	11
Figuur 11: Typedwarsprofiel 1 van de toekomstige inplanting	11
Figuur 12: Foto bodemprofiel Werkput 5, opgraving Molenstraat 2020 (BAAC Vlaanderen bv)	21

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 11.05.2021)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 11.05.2021)	3
Plan 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto(digitaal; 1:1; 12.05.2021)	9
Plan 4: Plangebied met aanduiding van de zone binnen het huidige gabarit van lijninfrastructuren op orthofoto en GRB-kaart (digitaal; 1:1; 12.05.2021)	16
Plan 5: Plangebied met aanduiding van de zone GGA op orthofoto en GRB-kaart (digitaal; 1:1; 12.05.2021)	18
Plan 6: Plangebied met aanduiding van de aangetroffen sporen tijdens de opgraving in 2014 op orthofoto en GRB-kaart (digitaal; 1:1; 01.06.2021)	19
Plan 7: Plangebied en zone buiten gabarit en GGA met aanduiding van de opgraving langs de Molenstraat in 2020 op de quartairgeologische profieltypenkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:1; 12.05.2021)	22
Plan 8: overzicht van alle gekende verstoringen en de geplande werken weergegeven op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 01.06.2021)	24
Plan 9: Synthesepan weergegeven op quartairgeologische profieltypekaart en GRB-kaart (digitaal; 1:1; 12.05.2021)	25

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Toekomstige ingrepen in de bodem met verstoringdiepte (exclusief archeologische buffer van minstens 30 cm) en oppervlakte/diameter	12

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021a. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwku ndig-verkaveling_v7.pdf.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021b. Geoportaal GGA. Available at: <https://geo.onroerenderfgoed.be>.
- AGIV, 2021a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- CLAES, S. & GULLENTOPS, F., 2001. *Kaartblad 33 Sint-Truiden. Toelichtingen bij de geologische kaart van België - Vlaams Gewest*, Brussel.
- GOOGLE, 2021. Google Street View. Available at: <https://www.google.be> [Accessed January 11, 2018].
- DE HERDT, T. et al., 2020. *Nota Diepenbeek Molenstraat, BAAC Vlaanderen Rapport 1534*, Evergem. Available at: <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/15836>.
- DE WINTER, N. & VAN DE STAHEY, I., 2014. *Een archeologische opgraving aan de Grendelbaan te Diepenbeek (KMO Zone Dorpsveld), Aron-rapport 207*, Sint-Truiden.